

Antoine de Saint-Exupéry

A kis herceg

(részlet)

A negyedik bolygó az üzletemberé volt. Ennek annyi dolga volt, hogy még csak föl se nézett, amikor a kis herceg megérkezett.

- Jó napot! - mondta a kis herceg. - Uraságodnak kialudt a cigarettája.

- Három meg kettő, az öt. Öt meg hét, az tizenkettő. Tizenkettő meg három, az tizenöt. Jó napot! Tizenöt meg hét, az huszonkettő. Huszonkettő meg hat, az huszonnyolc. Nem érek rá újra rágyújtani. Huszonhat meg öt, az harmincegy. Hopp! Tehát összesen ötszázegymillió-hatszázhuszonkétezer-hétszázharmincegy.

- Ötszázmillió micsoda?

- Mi az? Még mindig itt vagy? Ötszázmillió ízé... már nem is tudom... Annyi dolgom van! Én komoly ember vagyok, én nem fecsérlem léhaságokra az időmet! Kettő meg öt, az hét...

- Ötszázmillió micsoda? - ismételte a kis herceg, mert ha egyszer egy kérdést fölített, nem tágított tőle többé.

Az üzletember fölkapta a fejét.

- Ötvennégy éve lakom ezen a bolygón, de eddig még csak háromszor zavartak. Először huszonkét éve egy cserebogár; isten tudja, honnét pottyant ide. Iszonyatos zajt csapott, úgyhogy négy hibát is ejtettem a számadásomban. Másodszor tizenegy esztendeje kösvényrohamot kaptam. Keveset mozgok, nincs időm lófrálni; én komoly ember vagyok. Harmadszor pedig: most! Szóval azt mondtam, hogy ötszázegymillió...

- Micsoda?

Az üzletember látta: semmi reménye rá, hogy békén hagyják.

- Olyan kis apróság, amit az égen látni olykor.

- Légy?

- Dehogy! Olyan kis csillogó.

- Méhek?

- Dehogy! Azok az aranyos kis izék, amin a semmittevők ábrándozni szoktak. Én azonban komoly ember vagyok! Nekem nincs időm semmiféle ábrándozásra.

- Ahá! Csillagok.

- Az, az. Csillagok.

- És mit csinálsz azzal az ötszázmillió csillaggal?

- Ötszázegymillió-hatszázhuszonkétezer-hétszázharmincegy. Komoly ember vagyok, szeretem a pontosságot.

- Mit csinálsz ezekkel a csillagokkal?

- Hogy mit csinálók velük?

- Igen.

- Semmit. Birtoklom őket.

- Birtoklod a csillagokat?

- Igen.

- Találkoztam egy királlyal, aki...

- A királyok nem birtokolnak. A királyok "uralkodnak" valamin. Ez más.

- És mire jó neked, hogy birtoklod a csillagokat?

- Arra, hogy gazdag legyek.

- És mire jó a gazdagságod?

- Más csillagokat is megvenni, ha történetesen talál valaki.

"Ez körülbelül olyasformán okoskodik, mint a részegesem" - gondolta a kis herceg; de azért tovább faggatta:

- Hogyan lehet birtokolni a csillagokat?
- Kinek a tulajdona? - vágott vissza zsémbesen az üzletember.
- Nem tudom. Senkinek.
- Akkor az enyéim, mert nekem jutott eszembe először a birtoklásuk.
- És ennyi elég is?
- Természetesen. Ha gyémántot lelsz, amelyik senkié: akkor a tiéd. Ha szigetre bukkansz, amelyik senkié: akkor a tiéd. Ha kitalálsz valamit, ami még senki másnak nem jutott az eszébe: szabadalmaztatod, és a tiéd. Én pedig a csillagokat birtoklom, mert előttem soha senki nem gondolt rá, hogy birtokolja őket.
- Hát ez igaz - mondta a kis herceg. - És mit csinálsz velük?
- Kezelem őket. Megszámolom, aztán újraszámolom - felelte az üzletember. - Nehéz dolog. De én komoly ember vagyok.

A kis herceg azonban még ezzel sem érte be.

- Nekem, ha van egy selyemsálam, a nyakam köré tekerhetem, és magammal vihetem. Vagy ha van egy virágom, leszedhetem, és szintén magammal vihetem. De te nem szedheted le a csillagaidat!
- Azt nem. De bankba tehetem őket.
- Az meg mit jelent?
- Azt jelenti, hogy fölírom egy darabka papírosra a csillagaim számát; aztán ezt a papírdarabkát bezárom egy fiókba.
- Ennyi az egész?
- Mi kell több?

"Érdekes - gondolta a kis herceg. - Sőt költői. Csak éppen komolynak nem valami komoly."

A kis hercegnek ugyanis egészen más fogalmai voltak a komoly dolgokról, mint a fölnőtteknek.

- Nekem - mondta - van egy virágom, azt naponta megöntözöm. Van három vulkánom, azokat hetente kipucolom; mert azt is kipucolom, amelyik kialudt. Sosem lehet tudni. A vulkánjaimnak

is meg a virágomnak is hasznukra válik, hogy birtoklom őket. Te azonban nem vagy hasznukra a csillagoknak.

Az üzletember eltátotta a száját, de felelni egy mukkot sem tudott, a kis herceg pedig szedte a sátorfáját, és ment tovább.

"Szó, ami szó: ezek a fölnőttek fölöttébb furcsák" - gondolta útközben.